

Verneområdestyret
Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og
Frafjordheiane

Postadresse
Postboks 504
4804 ARENDAL

Besøksadresse
Kommunehuset, 4440 Tonstad

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 38 17 62 03
fmgvso@statsforvalteren.no
www.svr.no

Speidernes beredskapsgruppe Sør- Vest
Revheimsveien 126
4043 HAFRSFJORD

Saksbehandler Guro Sødergren

Vår ref. 2021/1241-0 444

Deres ref.

Dato 16.02.2021

Svar på søknad om dispensasjon til bruk av snøskuter i verneområder, Speidernes beredskapsgruppe- Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane landskapsvernområde

Viser til behandling av deres søknad i AU for SVR datert 15.02.21. Vedlagt ligger utdrag fra godkjent møteprotokoll.

Vedtaket kan påklagast til Miljødirektoratet. Klaga skal sendast til verneområdestyret for vidare handsaming. Klagefristen er 3 veker frå mottak av vedtaket. Alle partar med klagerett har rett til innsyn i saksdokumenta. Skrifteleg klage skal sendast til Verneområdestyret for SVR Pb. 504 Stoa, 4804 ARENDAL. Oppgi kva for eit vedtak det vert klaga på, dei endringane klagar ynskjer og grunngjeving for klaga. Dersom det vert klaga så seint at det kan vere tvil om det er klaga i rett tid, må det opplysast når brevet kom fram.

Med hilsen

Guro Sødergren
Verneområdeforvalter SVR

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Kopi til:

Statens Naturoppsyn
Bykle kommune
Sirdal kommune
Valle kommune
Sandnes kommune
Sør- Vest politidistrikt
Statsforvalteren i
Agder

Miljødirektoratet pb 5672 Torgarden
Sarvsvegen 14
Tonstad
Postboks 4
Pb 583
PB 240
PB 504

7485	TRONDHEIM
4754	BYKLE
4440	TONSTAD
4746	VALLE
4302	SANDNES
4001	STAVANGER
4804	ARENDAL

AU 14/21 Søknad om dispensasjon til bruk av snøskuter i Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane landskapsvernområde, Speidernes beredskapsgruppe

Saksprotokoll i AU i verneområdestyret for SVR 15.02.21

Forvaltars innstilling

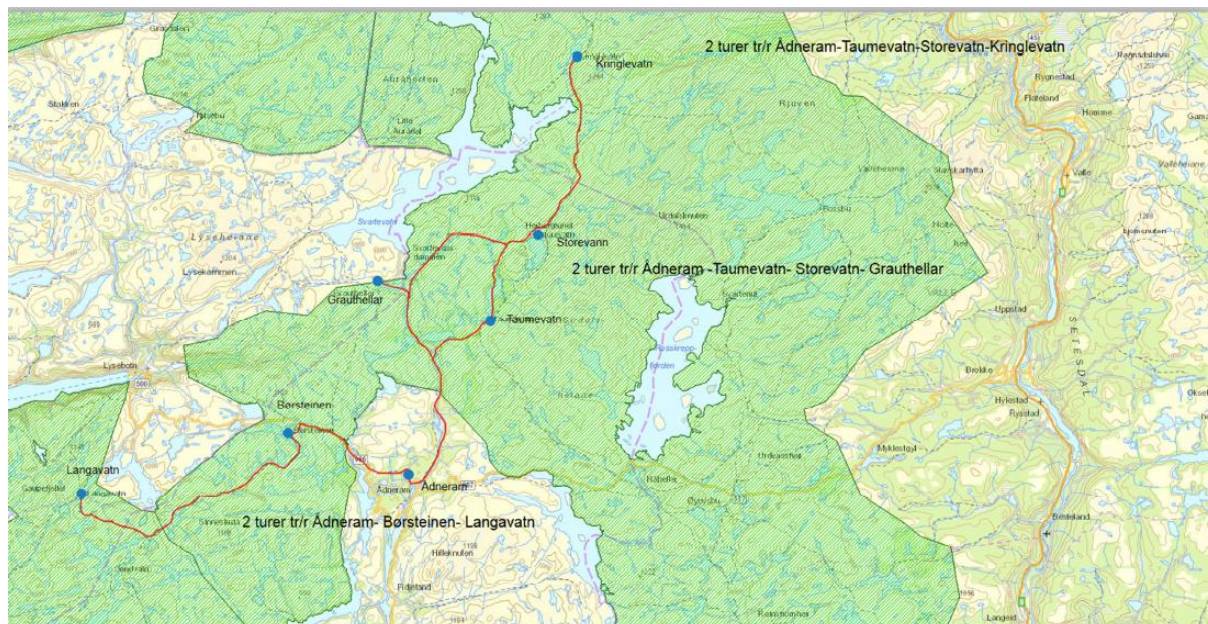
Med hjemmel i § 48 i Naturmangfoldloven og verneplan for Frafjordheiane §3, punkt 5.3, bokstav a får Speidernes beredskapsgruppe dispensasjon til kjentmannskjøring med snøskuter i Setesdal Vesthei- Ryfylke og Frafjordheiane landskapsvernområder. Dispensasjonen som gis er i samsvar med godkjent øvingsplan fra politimesteren i Sør -Vest politidistrikt datert 16.12.20. Dispensasjonen gjelder for følgende kjentmannsturer:

Ådneram- Børstein- Langavatn (viser til kart i vedtak): 2 kjentmannsturer, trase som er brukt tidligere vintrer med utgangspunkt Ådneram skal brukes, må gjennomføres før 15 april mht til særskilt trekkområde for villrein ved Andersvatn. Dispensasjonen omfatter også avstikker til Kjerag fra Langevatn.

Ådneram- Grautheller (viser til kart i vedtak): 2 årlige kjentmannsturer, skal følge merket vinterløype, gjennomføres senest 30 april.

Ådneram- Taumevatn- Storevann (viser til kart i vedtak): 1 årlig kjentmannstur, skal følge merket vinterløype, gjennomføres senest 30 april.

Ådneram- Storevann- Kringlevatn (viser til kart i vedtak): 1 årlig kjentmannstur, skal følge merket vinterløype. Gjennomføres senest 25. april.

Kart over kjøretrase for kjentmannstur.

Kjentmannsturene skal følge DNT sine merka vinterløyper og gjennomføres i perioden DNT's vinterløype er merket. Vinterløypene blir stikket ei uke før vinterferie. Bortsett fra løypa Storevatn- Kringlevatn som blir kvistet ei uke før påske. Avvik fra

merket vinterløype tillates unntaksvis når det er behov for å gjøre seg kjent med private hytter som ligger i nærheten av traseen, retningsgivende 2,5 km fra hovedtrase. Det skal da kjøres korteste farbare vei mellom hytte og hovedtrase. Tillatelsen gjelder for inntil 10 snøskutere for hver tur. Dispensasjonen gjelder for perioden 2021-2024.

Dispensasjonen blir gitt etter disse vilkårene:

- Kjentmannsturene skal varsels, gjennomføres og rapporteres etter retningslinjene fra Miljøverndepartementet datert 15.05.2020.
- Alle snøskutere skal kjøre samlet under hele kjentmannsturen og snøskuterne skal være uniformert eller påført beredskapsgruppa sitt emblem.
- Kjentmannsturene skal dokumenteres/loggføres med GPS.
- For å begrense den totale belastningen i området, skal de ulike gruppene samarbeide og koordinere kjentmannsturene der de skal gjøre seg kjent i samme løype. Grupper som skal gjøre seg kjent langs samme trase skal, så langt det lar seg gjøre, gjennomføre turene samtidig.
- For å unngå konflikt med turfolk som bruker DNTs kvistete løyper skal kjentmannsturene gjennomføres utenom vinterferien uke 8 og 9, samt påskeferien.
- Det skal innhentes samtykke for kjøring med snøskuter fra grunneiere.
- Løyyet skal alltid være med under transporten.
- Løyyet kan trekkes tilbake på kort varsel i perioder dersom hensyn til viltet krever det.
- Dersom det observeres reinsdyr langs kjøreruta skal turen avventes til faren for forstyrrelser ikke lenger er til stede. Det skal sendes rapport til forvaltningssekretariatet med hvor og når villrein er observert.

Med hjemmel i forskrift om vern av Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde kap. 5, pkt. 5.1 bokstav a, forskrift om verneplan for Fráfjordheiane kap. 5, pkt. 5.1 og naturmangfoldloven § 48, avslår arbeidsutvalget i verneområdestyret for SVR søknaden om bruk av snøskuter til kjentmannsturer etter andre kjøreruter enn de som er tegnet inn på kartet i vedtaket.

Avslaget omfatter kjøreruter øst for kjøreruta Ådneram-Taumevatn-Storevatn-Kringlevatn, kjøreruter nord for Kringlevatn og kjøreruter vest og sør for Langavatn. Områdene mellom Svartevassmagasinet og Rosskreppfjorden, samt områda øst og nord for Rosskreppfjorden er svært viktige vinterbeiteområder for villreinstammen i Setesdal-Ryfylke villreinområde. Vinterbeita i dette villreinområdet er av dårlig kvalitet sammenliknet med andre villreinområder. Det er derfor særlig viktig at villreinen få beite uforstyrret, og ikke mister beitetid og bruker energireserver på flukt fra forstyrrelser.

Områda etter kjøreruta Kringlevatn-Storsteinen-Hovatn inngår også i dette viktige vinterbeiteområder. I tillegg går kjøreruta gjennom den svært smale trekkorridoren mellom Svartevassmagasinet og Blåsjø. Å unngå forstyrrelser i denne trekkorridoren er helt avgjørende dersom villreinen skal ha mulighet til å trekke vestover og gjøre bruk av vinterbeiteområda vest for Blåsjø og Svartevassmagasinet.

Frafjordheiane har vært uten villrein de siste 25 årene, men dette har tradisjonelt vært et vinterbeiteområde, som har hatt særlig stor bruk i år med vanskelige beiteforhold lengere øst. Våren 2020 vart det på nytt observert en mindre villreinflokk i denne området. I tråd med villreinens sykliske områdebruk kan dette være en indikasjon på at villreinen på nytt vil ta i bruk Frafjordheiane til vinterbeite. I en etableringsfase vil det være særlig viktig at villreinen ikke møter omfattende forstyrrelser i dette området.

Villreinen har behov for ro på vinterbeite og er avhengig av muligheten til å trekke ut i vinterbeiteområder. Motorferdselen det er søkt om vil gi en betydelig økning av motorferdselen i område i forhold til dagens situasjon. Kart vedlagt søknad med inntegnet traseer viser en svært omfattende og utgjør en trussel på verneverdier og verneformål. Dette gjelder særlig motorferdsel som ikke følger etablerte ruter for motorferdsel eller ferdsel på ski.

I begrunnelsen for avslaget blir det også lagt vekt på flere av kjørerutene det er søkt om overlapper med andre leitegrupper og hjelpekorps, og at flere av kjørerutene ikke følger etablerte kvista løyper. Som en følge av dette avviker søknaden fra politimesteren i Sør -Vest politidistrikt sin øvingsplan på en rekke områder. For fremtiden oppfordres søker om å sende inn søknad som er i tråd med politimesteren i Sør -Vest politidistrikt sin øvingsplan, samt miljødepartementets retningslinjer for redningstjenestens bruk av snøskuter i utmark og i verneområder.

Handsaming i møte:

Nytt framlegg fra Jonny Liland:

Med hjemmel i kapittel 4 pkt. 5.1.a i *forskrift om vern av Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde og forskrift om vern av Frafjordheiane landskapsvernområde* § 3 pkt. 5.1, gir arbeidsutvalget avslag på søknaden fra Speidernes beredskapsgruppe om kjentmannskjøring i verneområdene. Avslaget begrunnes med at søknaden ikke er i tråd med godkjent øvingsplan fra politiet datert 16.12.2020.

Det oppfordres til å sende inn ny søknad i tråd med godkjent øvingsplan fra politiet datert 16.12.2020

Vedtak i AU- SVR

Med hjemmel i kapittel 4 pkt. 5.1.a i *forskrift om vern av Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde og forskrift om vern av Frafjordheiane landskapsvernområde* § 3 pkt. 5.1, gir arbeidsutvalget avslag på søknaden fra Speidernes beredskapsgruppe om kjentmannskjøring i verneområdene. Avslaget begrunnes med at søknaden ikke er i tråd med godkjent øvingsplan fra politiet datert 16.12.2020.

Det oppfordres til å sende inn ny søknad i tråd med godkjent øvingsplan fra politiet datert 16.12.2020

Framlegg fra Jonny Liland enstemmig vedtatt.

Søknad om dispensasjon til bruk av snøskuter i verneområder, Speidernes beredskapsgruppe- Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frافjordheiane landskapsvernområde

Forvalters innstilling

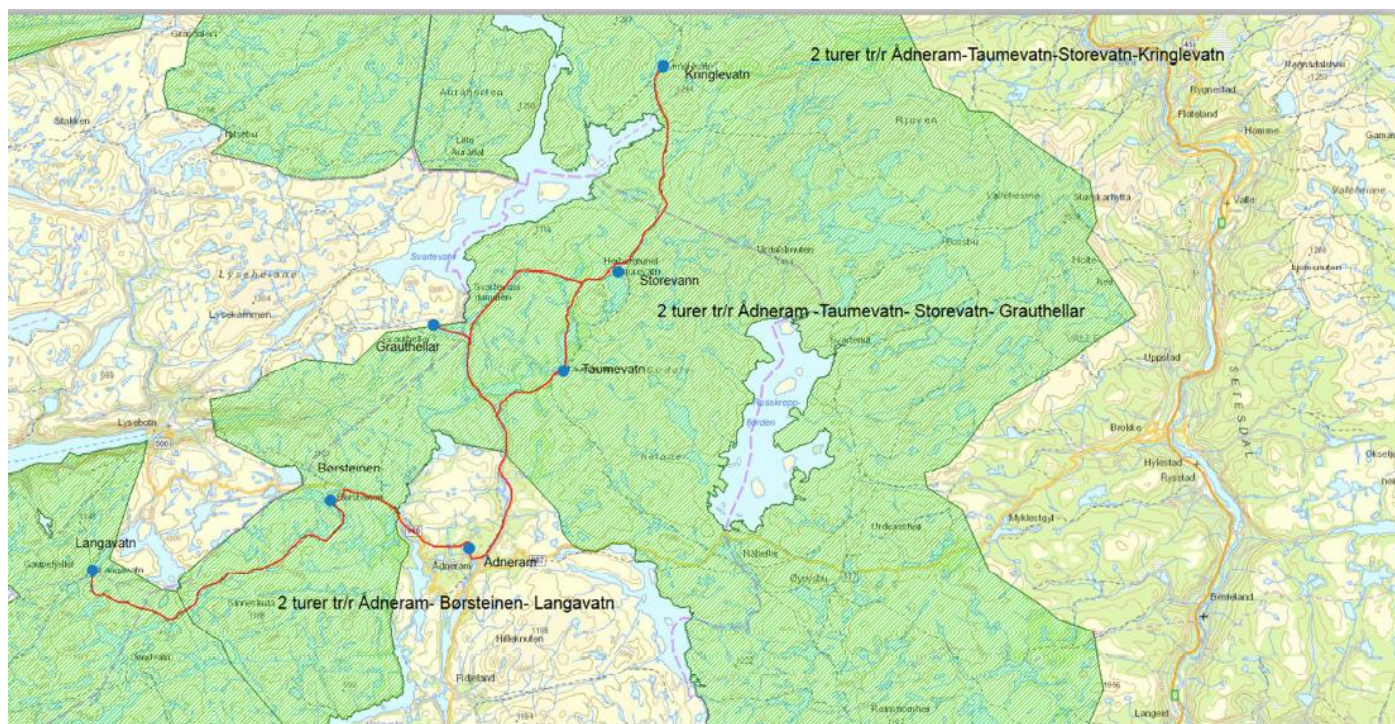
Med hjemmel i § 48 i Naturmangfoldloven og verneplan for Frافjordheiane §3, punkt 5.3, bokstav a får Speidernes beredskapsgruppe dispensasjon til kjentmannskjøring med snøskuter i Setesdal Vesthei- Ryfylke og Frافjordheiane landskapsvernområder. Dispensasjonen som gis er i samsvar med godkjent øvingsplan fra politimesteren i Sør -Vest politidistrikt datert 16.12.20. Dispensasjonen gjelder for følgende kjentmannsturer:

Ådneram- Børstein- Langavatn (viser til kart i vedtak): 2 kjentmannsturer, trase som er brukt tidligere vintrer med utgangspunkt Ådneram skal brukes, må gjennomføres før 15 april mht til særskilt trekkområde for villrein ved Andersvatn. Dispensasjonen omfatter også avstikker til Kjerag fra Langevatn.

Ådneram- Grautheller (viser til kart i vedtak): 2 årlige kjentmannsturer, skal følge merket vinterløype, gjennomføres senest 30 april.

Ådneram- Taumevatn- Storevann (viser til kart i vedtak): 1 årlig kjentmannstur, skal følge merket vinterløype, gjennomføres senest 30 april.

Ådneram- Storevann- Kringlevatn (viser til kart i vedtak): 1 årlig kjentmannstur, skal følge merket vinterløype. Gjennomføres senest 25. april.

Kart over kjøretrase for kjentmannstur.

Kjentmannsturene skal følge DNT sine merka vinterløyper og gjennomføres i perioden DNT's vinterløype er merket. Vinterløypene blir stikket ei uke før vinterferie. Bortsett fra løypa Storevatn- Kringlevatn som blir kvistet ei uke før påske. Avvik fra merket vinterløype tillates unntaksvis når det er behov for å gjøre seg kjent med private hytter som ligger i nærheten av traseen, retningsgivende 2,5 km fra hoved trase. Det skal da kjøres korteste farbare vei mellom hytte og hovedtrase. Tillatelsen gjelder for inntil 10 snøskutere for hver tur. Dispensasjonen gjelder for perioden 2021-2024.

Dispensasjonen blir gitt etter disse vilkårene:

- Kjentmannsturene skal varsels, gjennomføres og rapporteres etter retningslinjene fra Miljøverndepartementet datert 15.05.2020.
- Alle snøskutere skal kjøre samlet under hele kjentmannsturen og snøskuterne skal være uniformert eller påført beredskapsgruppa sitt emblem.
- Kjentmannsturene skal dokumenteres/loggføres med GPS.
- For å begrense den totale belastningen i området, skal de ulike gruppene samarbeide og koordinere kjentmannsturene der de skal gjøre seg kjent i samme løype. Grupper som skal gjøre seg kjent langs samme trase skal, så langt det lar seg gjøre, gjennomføre turene samtidig.
- For å unngå konflikt med turfolk som bruker DNTs kvistete løyper skal kjentmannsturene gjennomføres utenom vinterferien uke 8 og 9, samt påskeferien.
- Det skal innhentes samtykke for kjøring med snøskuter fra grunneiere.
- Løyyet skal alltid være med under transporten.
- Løyyet kan trekkes tilbake på kort varsel i perioder dersom hensyn til viltet krever det.

- Dersom det observeres reinsdyr langs kjøreruta skal turen avventes til faren for forstyrrelser ikke lenger er til stede. Det skal sendes rapport til forvaltningssekretariatet med hvor og når villrein er observert.

Med hjemmel i forskrift om vern av Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde kap. 5, pkt. 5.1 bokstav a, forskrift om verneplan for Frafjordheiane kap. 5, pkt. 5.1 og naturmangfoldloven § 48, avslår arbeidsutvalget i verneområdestyret for SVR søknaden om bruk av snøskuter til kjentmannsturer etter andre kjøreruter enn de som er tegnet inn på kartet i vedtaket.

Avslaget omfatter kjøreruter øst for kjøreruta Ådneram-Taumevatn-Storevatn-Kringlevatn, kjøreruter nord for Kringlevatn og kjøreruter vest og sør for Langavatn.

Områdene mellom Svartevassmagasinet og Rosskreppfjorden, samt områda øst og nord for Rosskreppfjorden er svært viktige vinterbeiteområder for villreinstammen i Setesdal-Ryfylke villreinområde. Vinterbeita i dette villreinområdet er av dårlig kvalitet sammenliknet med andre villreinområder. Det er derfor særlig viktig at villreinen få beite uforstyrret, og ikke mister beitetid og bruker energireserver på flukt fra forstyrrelser.

Områda etter kjøreruta Kringlevatn-Storsteinen-Hovatn inngår også i dette viktige vinterbeiteområder. I tillegg går kjøreruta gjennom den svært smale trekkorridoren mellom Svartevassmagasinet og Blåsjø. Å unngå forstyrrelser i denne trekkorridoren er helt avgjørende dersom villreinen skal ha mulighet til å trekke vestover og gjøre bruk av vinterbeiteområda vest for Blåsjø og Svartevassmagasinet.

Frafjordheiane har vært uten villrein de siste 25 årene, men dette har tradisjonelt vært et vinterbeiteområde, som har hatt særlig stor bruk i år med vanskelige beiteforhold lengere øst. Våren 2020 vart det på nytt observert en mindre villreinflokk i denne området. I tråd med villreinens sykliske områdebruk kan dette være en indikasjon på at villreinen på nytt vil ta i bruk Frafjordheiane til vinterbeite. I en etableringsfase vil det være særlig viktig at villreinen ikke møter omfattende forstyrrelser i dette området.

Villreinen har behov for ro på vinterbeite og er avhengig av muligheten til å trekke ut i vinterbeiteområder. Motorferdselen det er søkt om vil gi en betydelig økning av motorferdselen i område i forhold til dagens situasjon. Kart vedlagt søknad med inntegnet traseer viser en svært omfattende og utgjør en trussel på verneverdier og verneformål. Dette gjelder særlig motorferdsel som ikke følger etablerte ruter for motorferdsel eller ferdsel på ski.

I begrunnelsen for avslaget blir det også lagt vekt på flere av kjørerutene det er søkt om overlapper med andre leitegrupper og hjelpekorps, og at flere av kjørerutene ikke følger etablerte kvista løyper. Som en følge av dette avviker søknaden fra politimesteren i Sør -Vest politidistrikt sin øvingsplan på en rekke områder.

For fremtiden oppfordres søker om å sende inn søknad som er i tråd med politimesteren i Sør -Vest politidistrikt sin øvingsplan, samt miljødepartementets retningslinjer for redningstjenestens bruk av snøskuter i utmark og i verneområder.

Saksopplysninger

Speidernes beredskapsgrupper er en del av samvirke i redningstjenesten. Speiderne har avtale med kommuneleger, helseforetak og politiet om bistand ved søk, redning og syketransport med snøskuter.

For at aksjoner skal kunne gjennomføres så effektivt og sikkert som mulig ønsker Speiderne å legge til rette for at frivillige mannskap kan drive øvingskjøring med snøscooter i områder hvor det kan forventes mulige aksjoner.

Søker skriver i sin søknad at det er avgjørende at frivillige hjelpekorps får anledning til å benytte ulike løyper og ferdselsalternativer inn til aktuelle terreng og gjøre seg kjent med DNT, Statskog og private hytter som oppsøkes når en er i nød/trenger hjelp.

Med bakgrunn i søkers egen risikoanalyse og planlagte øvelser, samt øvingsplan for Sør-Vest Politidistrikt datert 16.12.2020 og klage til politiet datert 27.01.2021 søker Speidernes beredskapsgruppe om følgende årlig bruk av snøskuter i verneområde (områdene er hentet fra nummerert sonekart i godkjent øvingsplan fra politiet):

Område 2 Frafjord heiene (Kjerag): 1 kjentmannstur
Område 4 Børsteinen/Grautheller: 2 kjentmannsturer
Område 5 Taumevatn/Storevatn/Håheller: 2 kjentmannsturer
Område 6 Svartevatn: 1 kjentmannstur
Område 7 Rosskreppfjorden: 1 kjentmannstur

Søknad med kart, øvingsplan og klage med svar er vedlagt saken.

Formell bakgrunn for vurdering og vedtak

- Forskrift om vern av Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde av 28.4.00.
 - Forvaltningsplan for SVR, godkjent 2015.
 - Forskrift om vern av Frafjordheiane landskapsvernområde av 19.12.03.
 - Naturmangfoldloven
 - Retningslinjer om redningstjenestens bruk av snøskuter i utmark og i verneområder.
- Rundskriv fra Klima og Miljødepartementet, datert 15.05.2020.
- Plan for øvingskjøring/ kjentmannskjøring i Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane landskapsvernområde, samt Frafjordheiane 2021-2024.

Hjemmelsgrunnlag

Verneforskrifter

Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde ble vernet ved Kronprinsregentens resolusjon av 28. april 2000.

Formålet med vernet går frem av kapittel III i Forskrift om vern av Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde:

1. Å ta vare på et sammenhengende, særpreget og vakkert naturområde med urørte fjell, hei og fjellskogsområder med et særpreget plante- og dyreliv, stølsområder, beitelandskap og kulturminner.
2. Å ta vare på et sammenhengende fjellområde som leveområde for den sørligste villreinstammen i Europa. “

Motorisert ferdsel i verneområdet reguleres av verneforskriften kapittel IV, punkt 5. Motorisert ferdsel på land er forbudt i landskapsvernområdet - med en del unntak.

Frafjordheiane landskapsvernområde og de tilgrensende naturreservatene Ørestø og Migaren ble vernet ved kronprinsregentens resolusjon av 19. desember 2003.

Formål med opprettingen av vernet av Fráfjordheiane landskapsvernområde er:

1. å ta vare på en representativt, særpreget og vakkert naturlandskap, med bratte fjord- og dalsider via lavheier opp til glattskurte høyfjell.

2. å ta vare på vann og vassdrag, viktige leveområder for et særmerket plante og dyreliv, geologiske landskapsformer, samt beite og stølslandskap med automatisk fredet freda og nyere tids kulturminne. Videre heter det at «allmenheten skal ha muligheten til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging».

For Fráfjordheiane blir motorisert ferdsel i verneområde regulert av verneforskriften §3, punkt 5.1. Her heter det at motorferdsel er forbudt på land og i vann. I §3, punkt 5.3, bokstav a. heter det videre at forvaltningstyremakten kan etter søknad gi dispensasjon til bruk av båt med motor, motorkjøretøy på frossen eller snødekt mark, eller luftfartøy i sammenheng med øvelse.

Retningslinjer om redningstjenestens bruk av snøskuter i utmark og i verneområder- klima og miljøverndepartementet.

Miljøverndepartementet og Justisdepartementet har samarbeidet om utarbeidelsen av rundskrivet for å klargjøre praktiske retningslinjer innenfor rammene av gjeldene lover og forskrifter som kan ivareta redningstjenestens forberedende funksjoner, datert 15.05.2020.

Rundskrivet gir en detaljert oversikt over retningslinjene for slik kjentmannskjøring etter Motorferdselloven og verneforskriften, understreker rammene for kjentmannskjøring til hjelpekorpsene og gir også detaljerte retningslinjer for utforming av øvingsplaner og hvordan kjentmannsturene skal varsles og gjennomføres. Rundskrivet legger vekt på at alle typer øvelser inn i et verneområde er søknadspliktig. Øvelser som kan legges utenfor verneområdet skal legges utenfor og at øvelser skal være strengt nødvendige.

Naturmangfoldloven

Etter § 7 i Naturmangfoldloven skal de miljørettslige prinsippene i §§ 8- 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Forvaltningsmyndigheten må i alle tiltak som berører naturmangfoldet vurdere søknadene etter disse paragrafene.

§ 48 i Naturmangfoldloven «åpner for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig»

Det er to vilkår for dispensasjon etter denne bestemmelsen og begge vilkårene må være oppfylt for at dispensasjon kan gis:

1. tiltaket kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, og
2. tiltaket må ikke stride mot vernevedtakets formål.

Vilkåret om at tiltaket ikke skal påvirke verneverdiene nevneverdig innebærer at dispensasjonsadgangen er snever. Det kan bare dispenseres i de tilfeller tiltaket vil ha begrenset virkning for verneverdiene. Det er mao i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser som er av stor betydning for søker sammenholdt med verneinteressene, som omfattes bestemmelsen. Siktemålet er at verneforskriften ikke uthules gjennom omfattende dispensasjonspraksis.

Forvaltningsmyndighet

Styret for verneområda i Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane har forvaltningsmyndighet for SVR og Frafjordheiane.

Vurdering av søknaden etter retningslinjer om redningstjenestens bruk av snøskuter i utmark og i verneområder.

Retningslinjene fra Klima og Miljødepartementet for øvelseskjøring til hjelpekorpsene i verneområdet setter klare grenser for kjentmannskjøring.

Retningslinjene som går frem av rundskrivet fra departementet:

- Alle øvelsene som kan legges utenfor verneområdet, skal legges utenfor.
- Redningstjenesten kan allikevel ha behov for øvelser inn i verneområdet, da særlig for å bli kjent. Denne type kjøring skal være strengt nødvendig.
- Det er ikke behov for stående beredskap inn i verneområdet, og fast patruljering av løypenettet med snøskuter er ikke tillatt.
- Ved akutte behov for merking og sikring kan politiet sette i gang tiltak uten søknad, men det skal meldes ifra til oppsyn og forvaltningsmyndighet.
- Verneområdestyret skal så sant det er råd gi løyve til kjentmannsturer for en fireårig periode.
- Redningsgruppene er selv ansvarlige for å innhente godkjenning til øvelse fra alle aktuelle grunneiere.

Vurdering av søknaden etter verneforskrift og naturmangfoldloven

Det er et overordnet mål i verneområdet å redusere motorisert ferdsel til et minimum, og at slik ferdsel begrenses til det som er strengt nødvendig, jf. retningslinjer fra MD. Kjentmannskjøringen som beskrives i planen skal i utgangspunktet være kjøring som ansees som strengt nødvendig.

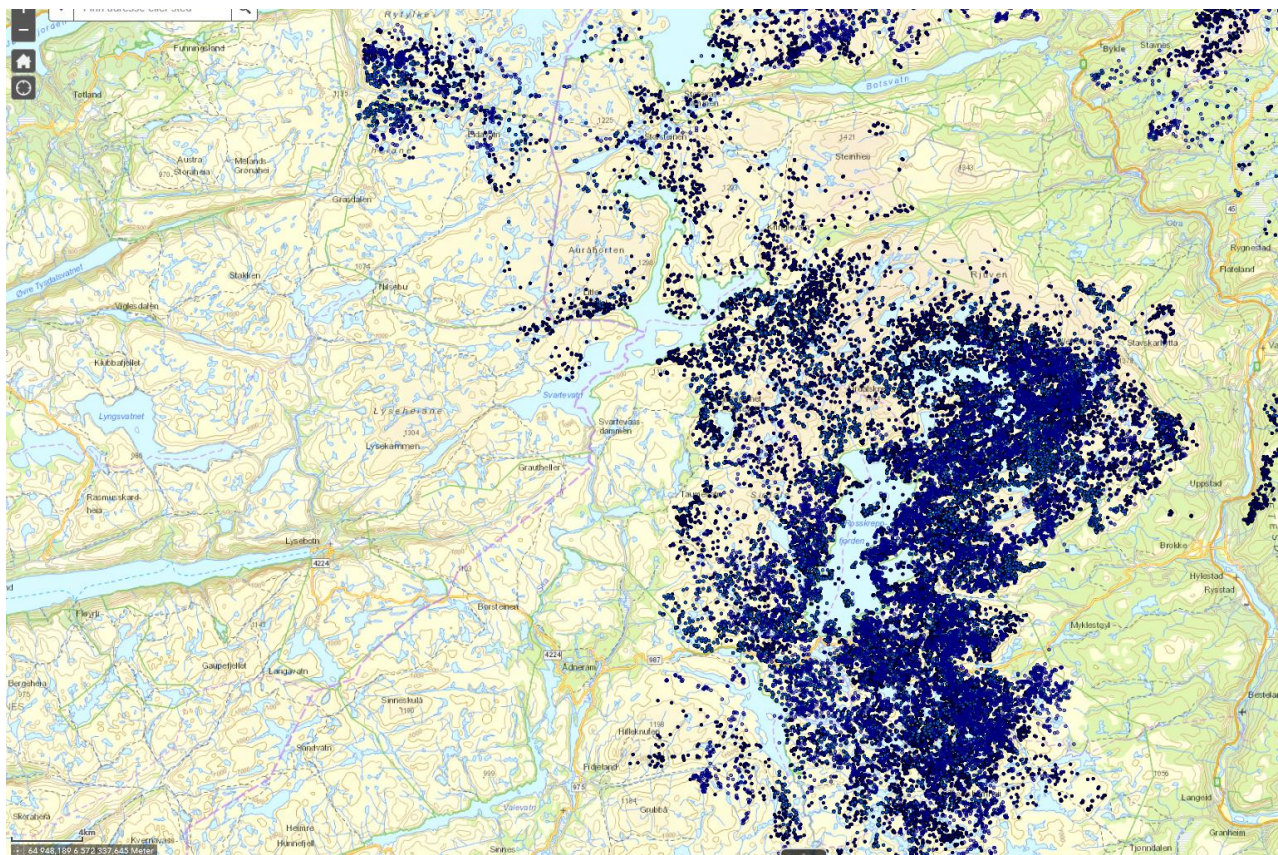
Omfanget av traseer som er tegnet inn i de aktuelle områdene og antall kjentmannsturer er større enn det hadde vært om søknaden hadde rettet seg etter godkjent øvingsplan.

Kjørerutene det søkes om følger ofte ikke faste vinterløyper og omfatter kjøring iblant annet strengt regulerte område med ferdselsrestriksjoner som f.eks. Steinbuskaret-Hisdal biotopvernområde. I godkjent øvingsplan står det at hjelpekorpsene skal følge faste vintermerka traseer. Forvalter viser også til retningslinjene der det står at i den grad det er mulig å forhåndsfastsette traserer for bruk av snøskuter, skal dette gjøres.

Område 7 (Rosskrepp) ligger i hovedsak i Agder politidistrikt. Agder politidistrikt har egen øvingsplan for kjentmannsturer og har gjennom denne plan vurdert hva som er strengt nødvendig i eget område.

Formål med vernet av Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane landskapsvernområde går fram av verneforskriften. For SVR er det særlig lagt vekt på at vi skal ta var på et sammenhengende leveområde for Europas sørligste villreinstamme.

Det er flere villreintrekk, kalving og beiteområde for villrein i det omsøkte området der en skal ta særlig hensyn. De omsøkte rutene for kjentmannskjøring vil komme i berøring av trekkområdene ved Andersvatn/ Børsteinvatnet, Ratevassknuten og Steinbuskaret samt biotopvernområde Steinbuskaret- Hisdal. Kartutsnittet på side 8 viser villreinens bruk av område fra den perioden Speiderne søker om å få gjennomføre sine kjentmannsturer, desember til april. Dette er registreringer gjennom det tidligere GPS- prosjektet, registreringer fra SNO og lokale grunneiere. Det arbeides nå målrettet med å øke stammen sør for Blåsjø gjennom tiltak for å øke trekket nord- sør.

GPS punkt fra villrein månedene desember- april for perioden 2006- 2019.

Frafjordheiane har i liten grad blitt brukt av villreinen de siste 25 årene, og denne lave bruken har vært normalen for villreinens arealbruk i Frafjordheiane. Dette blir og godt dokumentert av resultatene som kommer frem av GPS- merkeprosjektet (NINA rapport 694/2011). Her er det blant annet dokumentert at ingen av de ni simlene som har nyttet seg av sørområdet har vært i denne delen av Frafjordheiane når de gikk med sender.

Men Frafjordheiane har tradisjonelt vært et vinterbeiteområde som har hatt særlig stor bruk i år med vanskelige beiteforhold lengere øst. Våren 2020 vart det på nytt observert en mindre villreinflokk i denne området. I tråd med villreinens sykliske områdebruk kan dette være en indikasjon på at villreinen på nytt vil ta i bruk Frafjordheiane til vinterbeite. I en etableringsfase vil det være særlig viktig at villreinen ikke møter omfattende forstyrrelser i dette området. I Norsk Villreinsenters rapport Kartlegging av villreinens arealbruk i SVR og Setesdal Austhei (NVS rapport 6/2010) er det registrert en villreintrekk vest for Langavatn og et ved Sandvatn. Den omsøkte motorferdselen kommer i kontakt med disse trekkene, men slik situasjonen er i dag, så vil det rolig ikke oppstå en konflikt.

I området øst for Sandvatn, ca. 400 meter fra vinterløype, mellom Sandvatn og Lortabu er det registrert to hekkelokaliteter for jaktfalk. Jaktfalk er oppført som nært truet i Norsk Rødlister for arter 2010. Denne arten er svært sårbar for forstyrrelser i nærheten av reirplass. Egglegging skjer i midten av april, men jaktfalken oppholder seg i reirrområde flere uker før dette, og gjerne hele vinteren.

Etter § 7 i Naturmangfoldloven skal de miljørettslige prinsippene i § 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Forvaltningsmyndigheten må vurdere søknaden etter disse prinsippene ved alle tiltak som vedrører naturmangfoldet, og disse vurderingene skal fremgå av beslutningen.

Kunnskapsgrunnlaget § 8: Det finnes mange rovfugl og ugle-arter i SVR sitt ansvarsområde. For noen arter er dette et viktig hekkeområde. For andre er det et viktig trekk område. For noen arter er både hekke, og trekk område svært viktig. Etter søk i naturbase med sensitiv informasjon er det registrert rødliste rovfugl lokaliteter i nærliggende områder til kjøretrassene det blir søkt om å kjøre som kan risikere å ta skade av snøskuterkjøring, da særlig i mars-april. I tillegg er SVR leveområde for villrein med viktige trekk, kalving og beiteområder. Kunnskapsgrunnlaget må derfor vurderes som relativt godt for å kunne vurdere i hvilken grad omfanget av kjentmannskjøring det er søkt om vil ha innvirkning på verneverdier og verneformålet.

Føre- var prinsippet §9: det legges liten vekt på føre var da kunnskapsgrunnlaget er godt vurdert.

Økosystemtilnærming og samlet belastning §10: I verneområdene er det flere DNT- og Statskog hytter og noen private samt regulerter som har fått innvilget dispensasjoner for motorferdsel med snøskuter. Landsbruksnæring knyttet til beitedrift for sau generer også til en del motorferdsel. Etter forvalters vurdering vil den omsøkte kjøringen til hjelpekorps være med å bidra til økt belastning på økosystemet i verneområdene. Det er derfor viktig at en ikke bare ser på den aktuelle kjøringen isolert sett, men har et langsiktig og helhetlig perspektiv på motorferdselen i området. En kjentmannstur med inntil 10 snøskutere som gjennomføres etter en godkjent øvingsplan fra politiet, samt bli gjennomført i tråd med vedtak, vil i liten grad medføre vesentlig skade eller ulempe for naturmangfoldet.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11: blir ikke vurdert i denne saken.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12:

For at redningsaksjoner kan gjennomføres så effektivt og sikkert som mulig, skal det legges til rette for at organisasjonene kan drive øvings/kjentmannskjøring med snøscooter i områder hvor det kan forventes redningsaksjoner. Forvalter vurderer bruk av snøskuter som det beste alternativet for teknikk og driftsmetode.

Konklusjon

Det er en målsetting for forvaltningsmyndigheten å holde motorisert ferdsel i verneområdene på et minimum, og det gis ikke tillatelse til kjøring med snøskuter som ikke er nødvendig. Dersom det skal gis dispensasjon til kjentmannskjøring i det omfang det er søkt om, vil kjøringen krysse viktige trekk og leveområde for villreinen samt kunne gi forstyrrelser for enkelte rovfugl lokaliteter nær omsøkt kjøretrase. Politiets øvingsplan gir klare retningslinjer for antall kjentmannsturer og kjørerutene disse skal følge. Forvaltningsmyndigheten ser ingen grunn til å gi en dispensasjon som går ut over disse rammene.